

Vagyonvisszaszerzés vs. szervezett bűnözés

Asset recovery vs. Organized Crime

Nagy Ágnes

bűntügyi rendőrfőkapitány-helyettes, rendőrségi főtanácsos, rendőr ezredes
Győr-Moson-Sopron Vármegyei Rendőr-főkapitányság
nagyagnes@gyor.police.hu

Absztrakt

Cél: A tanulmány célja annak bemutatása, hogy a vagyonvisszaszerzés milyen szerepet tölt be a szervezett bűnözés gazdasági alapjainak felszámolásában, továbbá mely kriminalisztikai, eljárási és intézményi tényezők határozzák meg a bűncselekményből származó vagyon eredményes felkutatását, biztosítását és elvonását.

Módszertan: A szerző hazai és nemzetközi szakirodalom, jogszabályok és bírósági döntések alapján hasonlította össze az amerikai, az ír és a magyar vagyonvisszaszerzési gyakorlatot. Az elemzés az IMDB-ügy, a Gilligan-szervezettel szembeni fellépés, a magyar zöldségmaffia-ügy, valamint egy kriptoeszközök alkalmazásával elkövetett kábítószer-kereskedelmi ügy kriminalisztikai tapasztalataira épül.

Megállapítások: A vagyonvisszaszerzés eredményességét nem önmagában az alkalmazott jogintézmény, hanem a vagyoni szál korai felismerése, a célirányos pénzügyi nyomozás, a formális tulajdon mögötti tényleges rendelkezési viszonyok feltárása, továbbá a szakosított szervek és a nemzetközi együttműködési hálózatok összehangolt tevékenysége alapozza meg. A bűnszervezetek tartós meggyengítéséhez – a személyi felelősségre vonás mellett – a jogellenesen megszerzett vagyon feletti rendelkezés megszüntetése is szükséges.

Érték: A tanulmány a külföldi modellek és a magyar büntetőeljárások tapasztalatainak összevetésével komplex kriminalisztikai értékelést ad a vagyonvisszaszerzés szervezett bűnözés elleni szerepéről. Bemutatja az összehangolt

A szerző a kéziratot magyar nyelven nyújtotta be. Benyújtás: 2026. 08. 05. Átdolgozás: 2026. 08. 21. Elfogadás: 2026. 09. 10.

párhuzamos nyomozás jelentőségét, és a hazai intézményi fejlődés legújabb állomásaként értékeli a Nemzeti Vagyonvisszaszerzési és Vagyonvédelmi Hivatal létrehozását.

Kulcsszavak: vagyonfelderítés, szervezett bűnözés, nemzetközi együttműködés, vagyonelvonás

Abstract

Aim: This study aims to demonstrate the role of asset recovery in dismantling the economic foundations of organised crime and to identify the forensic, procedural, and institutional factors that determine the effective tracing, securing, and confiscation of proceeds of crime.

Methodology: Drawing on Hungarian and international literature, legislation, and judicial decisions, the author compares asset recovery practices in the United States, Ireland, and Hungary. The analysis is based on forensic insights gained from the 1MDB case, the action taken against the Gilligan criminal organisation, the Hungarian „vegetable mafia” case, and a drug-trafficking case involving the use of crypto-assets.

Findings: The effectiveness of asset recovery depends not on the legal mechanism employed alone, but on the early identification of the financial dimension of the case, targeted financial investigations, the uncovering of effective control arrangements concealed behind formal ownership, and the coordinated activities of specialised agencies and international cooperation networks. To weaken criminal organisations in a lasting manner, it is necessary not only to hold individuals criminally accountable but also to deprive them of control over illegally acquired assets.

Value: By comparing foreign models with the experience gained from Hungarian criminal proceedings, the study provides a comprehensive forensic assessment of the role of asset recovery in combating organised crime. It highlights the importance of coordinated parallel investigations and evaluates the establishment of the National Asset Recovery and Asset Protection Office as the latest milestone in Hungary’s institutional development.

Keywords: asset tracing, organised crime, international cooperation, asset confiscation

Bevezetés

„Semmi sem destruál jobban, mint a túl nagy vagyon...”

Móricz Zsigmond: *Rab oroszlán*

A szervezett bűnözés működésének alapját nem önmagában az egyes bűncselekmények elkövetése, hanem az azokból származó jövedelem megszerzése, megőrzése és a legális gazdaságba történő visszaforgatása adja. A bűnszervezetek fennmaradását a felhalmozott vagyon teszi lehetővé: ebből finanszírozzák további tevékenységüket, biztosítják tagjaik lojalitását, építik kapcsolatrendszerüket, és teremtenek maguknak befolyást a gazdasági, társadalmi, esetenként politikai folyamatokra. A büntetőjogi felelősségre vonás ezért önmagában nem feltétlenül szünteti meg a bűnszervezet működésének feltételeit. Ha az elkövetők által megszerzett vagyon rejtve marad, vagy annak biztosítása nem történik meg kellő időben, a szervezet gazdasági háttere akár a vezetőinek szabadságelvonása mellett is fennmaradhat.

A vagyonvisszaszerzés ebből következően nem tekinthető a büntetőeljárás járulékos, kizárólag annak eredményéhez kapcsolódó feladatának. A bűncselekményből származó vagyon felkutatása, azonosítása, biztosítása és elvonása önálló kriminalisztikai célrendszert alkot, amely sajátos felderítési módszereket, pénzügyi ismereteket, intézményi együttműködést és megfelelő időben meghozott nyomozási döntéseket igényel. A vagyoni kényszerintézkedés alkalmazása ebben az összefüggésben nem pusztán eljárásjogi aktus, hanem stratégiai jelentőségű kriminalisztikai döntés: eredményességét alapvetően meghatározza, hogy a hatóság mikor ismeri fel a vagyon eltüntetésének veszélyét, milyen gyorsan képes feltárni annak tulajdonosi és gazdasági kapcsolatait, valamint rendelkezik-e az azonnali biztosításhoz szükséges információval és jogi eszközzel.

A vagyonvisszaszerzés és a szervezett bűnözés közötti viszony ezért sajátos versenyhelyzetként is értelmezhető. A bűnszervezetek a jövedelmek eredetének leplezése, a vagyon többszintű céghálózatokon, közvetítőkön és országhatárokon keresztül történő mozgatása, valamint a tényleges rendelkezési jog elrejtése érdekében tudatos és összehangolt módszereket alkalmaznak. A bűnüldöző szervezeteknek ezzel párhuzamosan a történeti tényállás és az elkövetői kör felderítése mellett rekonstruálniuk kell a pénzmozgásokat, fel kell tárniuk a formális és a tényleges tulajdonosi viszonyok közötti eltéréseket, továbbá azonosítaniuk kell azokat a vagyonelemeket, amelyek a bűncselekményből származó jövedelem hordozóivá váltak. A címben szereplő „versus” tehát nem a büntetőjogi felelősségre vonás és a vagyonelvonás szembeállítását fejezi ki, hanem

a bűnözői vagyon megőrzésére, illetve annak felkutatására és elvonására irányuló, egymással ellentétes stratégiák küzdelmére utal.

A nemzetközi tapasztalatok azt mutatják, hogy a szervezett bűnözés gazdasági alapjaival szembeni eredményes fellépéshez a hagyományos büntetőeljárési eszközök mellett sajátos intézményi és eljárási megoldásokra is szükség lehet. Az Egyesült Államokban a büntetőjogi és a polgári elkobzás egymás mellett működő rendszere, valamint a pénzügyi nyomozásra szakosodott szervek együttműködése teremtette meg a jelentős értékű, több állam joghatóságát érintő vagyonok elvonásának feltételeit. Írországbán a Criminal Assets Bureau 1996-os létrehozása és a büntetőítélettől független polgári vagyonelvonás alkalmazása adott új választ a szervezett bűnözés megerősödésére. Az amerikai IMDB-ügy, továbbá az ír Gilligan- szervezettel szembeni fellépés eltérő jogi és társadalmi környezetben, mégis azonos alapvetést igazol: a bűnszervezetek működési képességét nem csupán tagjaik büntetőjogi felelősségre vonása, hanem gazdasági erőforrásaik célzott és következetes elvonása képes tartósan meggyengíteni.

A tanulmány az amerikai és az ír vagyonnevisszaszerzési gyakorlat meghatározó ügyeinek feldolgozásával, valamint a magyar tapasztalatok bemutatásával azt vizsgálja, hogy mely kriminalisztikai, eljárási és intézményi tényezők teszik lehetővé a szervezett bűnözésből származó vagyon eredményes feltárását és elvonását. A vizsgálat középpontjában nem az egyes jogrendszerek tételes szabályainak teljes körű összehasonlítása, hanem az alkalmazott megoldások működése áll: a vagyonnevisszaszerzés korai megindítása, a pénzügyi adatok elemzése, a vagyonprofil elkészítése, a büntetőjogi, polgári jogi és adóhatósági eszközök összehangolása, valamint a nemzetközi együttműködés szerepe. Az ügyek elemzése egyúttal arra is választ keres, hogy a külföldi modellek tapasztalatai miként értelmezhetők a magyar vagyonnevisszaszerzési rendszerben, és milyen következtetések vonhatók le belőlük a szervezett bűnözés gazdasági alapjaival szembeni hazai fellépés számára.

Az amerikai vagyonnevisszaszerzési modell kialakulása és működése

Az Egyesült Államokban a vagyonnevisszaszerzés már a 20. század első felében összekapcsolódott a szervezett bűnözés elleni fellépéssel. A szesztilalom időszakának tapasztalatai azt mutatták, hogy a bűnszervezetek vezetőivel szembeni hagyományos bizonyítás gyakran nehézségekbe ütközik, miközben gazdasági tevékenységük és az abból származó jövedelem olyan nyomokat hagy, amelyek pénzügyi és vagyoni oldalról megragadhatók. Al Capone adócsalás miatti

felelősségre vonása ennek jelképes példájává vált: az eljárás azt igazolta, hogy a bűnszervezet működésének gazdasági vetülete akkor is alapot adhat az eredményes hatósági fellépéshez, ha a szervezet által elkövetett erőszakos vagy más súlyos bűncselekmények közvetlen bizonyítása akadályokba ütközik.

A későbbi polgári vagyonelvonás előzményei azokban az in rem eljárásokban jelentek meg, amelyek nem valamely személy büntetőjogi felelősségéből, hanem a vagyontárgy és a jogsértés közötti kapcsolatból indultak ki. Az eljárás tárgya ilyenkor maga a bűncselekmény elkövetéséhez használt vagy abból származó vagyontárgy volt. Az Egyesült Államok Legfelsőbb Bíróságának gyakorlatában már az 1920-as években megjelent az a felfogás, amely meghatározott esetekben a tulajdonos személyes felelősségétől elkülönülten is lehetővé tette a vagyontárgy elvonását ([URL1](#)). Ez a megoldás alapozta meg azt a szemléletet, amely szerint a bűnözés elleni fellépés nem korlátozódhat az elkövető személyére, hanem ki kell terjednie a jogellenes tevékenység gazdasági eszközeire és eredményére is.

Az amerikai rendszer fejlődésének meghatározó állomását az 1970-ben elfogadott *Racketeer Influenced and Corrupt Organizations Act*, közismert nevén a RICO-törvény jelentette. A szabályozás lehetővé tette, hogy a hatóságok ne csupán az egyes bűncselekményeket és azok közvetlen elkövetőit vizsgálják, hanem a bűnszervezet egészének működését, vállalkozási kapcsolatait és vagyoni háttérét is feltárják. A RICO alapján elvonhatóvá váltak azok a cégek, ingatlanok és pénzügyi eszközök, amelyek a bűnszervezet tevékenységét szolgálták, illetve abból származtak ([URL2](#)). A hangsúly ezáltal az elszigetelt elkövetési magatartásokról a tartósan működő szervezeti rendszerre és annak gazdasági alapjaira helyeződött át.

A kábítószer-kereskedelem terjedése az 1970-es és 1980-as években tovább erősítette ezt a folyamatot. A szövetségi szabályozás fokozatosan kiszélesítette az elvonható vagyon körét, a *Comprehensive Crime Control Act of 1984* pedig átfogóbb kereteket teremtett a bűncselekményből származó jövedelmek felkutatásához és elkobzásához ([URL3](#)). A jogalkotás felismerte, hogy a kábítószer-kereskedelemben működő szervezetekkel szemben a szabadságelvonás csak akkor járhat tartós eredménnyel, ha az állam egyidejűleg megszünteti az utánpótlás, a korrupció, a pénzmosás és az újabb bűncselekmények finanszírozására alkalmas vagyoni háttérrel is.

Az amerikai modell sajátossága a büntetőeljáráshoz kapcsolódó és a polgári vagyonelvonás egymás mellett élése. A büntetőjogi vagyonelvonás az elkövetővel szemben folytatott eljáráshoz és a bűnösség megállapításához kötődik. A vádiratnak tartalmaznia kell az állam vagyonelvonási igényét, a bíróság pedig az ítélethez kapcsolódóan dönt az érintett vagyontárgyokról ([URL4](#)). A polgári

vagyonelevonás ezzel szemben a vagyontárgy jogellenes eredetére vagy bűncselekménnyel fennálló kapcsolatára összpontosít. Ez lehetővé teszi a fellépést olyan esetekben is, amikor az elkövető ismeretlen, elérhetetlen, külföldön tartózkodik, vagy vele szemben más okból nem vezethető eredményesen büntetőeljárás.

A polgári vagyonelevonás hatékonyságát az alacsonyabb bizonyítási mérce erősíti, alkalmazása ugyanakkor kezdettől alapjogi aggályokat is felvetett. A *Civil Asset Forfeiture Reform Act* 2000-ben ezért a tulajdonosi jogok fokozottabb védelme érdekében határidőket és értesítési kötelezettségeket állapított meg, továbbá szigorította az állam bizonyítási kötelezettségét (URL5). Az amerikai modell működésében így egyszerre jelenik meg a szervezett bűnözéssel szembeni hatékony vagyoni fellépés igénye és a tulajdonhoz való jog védelméből fakadó garanciális követelmény.

Kriminalisztikai szempontból a két eljárási út közös alapja a pénzügyi nyomozás. Az FBI, a Drug Enforcement Administration, az Internal Revenue Service bűnügyi nyomozó szerve és a Homeland Security Investigations szakemberei pénzügyi elemzőkkel és igazságügyi könyvvizsgálókkal együttműködve tárják fel a banki tranzakciókat, a fedőcégeket, az offshore számlákat, az ingatlan- és cégkapcsolatokat, valamint a legális jövedelemmel nem igazolható vagyongyárapodást. A vagyon felderítése ebben a rendszerben nem a személyi felelősség bizonyítását követő másodlagos feladat, hanem a nyomozás kezdetétől jelen lévő, azzal párhuzamosan végzett tevékenység. Ez teszi lehetővé, hogy a hatóságok a gyorsan mozgatható vagy átalakítható vagyonelemeket még azok eltitüntetése előtt azonosítsák és biztosítsák.

Az amerikai rendszer jelentősége tehát nem kizárólag az alkalmazható jogintézmények sokféleségében áll. Hatékonyságának alapját a bünszervezet és a hozzá kapcsolódó vagyon egységes vizsgálata, a pénzügyi nyomozás korai megindítása, a büntetőjogi és polgári jogi eszközök összehangolt alkalmazása, valamint a szakosított szervek együttműködése adja. E működési logika gyakorlati érvényesülését különösen jól szemlélteti az 1MDB-ügy: több országon átívelő pénzügyi műveleteket, összetett tulajdonosi szerkezeteket és nagy értékű vagyontárgyakat kellett feltárni, miközben a vagyon felett rendelkező személyek büntetőjogi felelősségre vonása önmagában nem kínált volna teljes körű megoldást.

Az amerikai modell gyakorlati érvényesülése

Az 1MDB-ügy

A malajziai állami befektetési alap, az 1Malaysia Development Berhad ügye a nemzetközi korrupció és pénzmosás egyik legösszetettebb példája. A feltárt

adatok szerint 2009 és 2015 között több mint 4,5 milliárd amerikai dollárt vontak el az alaptól. Az összegeket offshore társaságokon, több államot érintő banki átutalásokon és valós gazdasági tartalmat nélkülöző befektetési konstrukciókon keresztül mozgatták. A pénz egy része amerikai pénzügyi intézmények közreműködésével jutott el az Egyesült Államokba, ahol luxusingatlanok, műtárgyak, egy nagy értékű jacht és filmipari vállalkozások finanszírozását szolgálta.

Az ügyben alkalmazott elkövetési módszer a szervezett gazdasági bűnözés egyik lényeges sajátosságára világít rá. A jogellenesen megszerzett vagyon eredetének leplezése nem egyetlen pénzügyi művelettel történt, hanem egymásra épülő társasági és banki kapcsolatok felhasználásával. A tranzakciók különböző államok pénzügyi rendszerein haladtak keresztül, a pénzeszközök pedig többször megváltoztatták megjelenési formájukat. A bankszámlapénzből ingatlan, műtárgy, jacht vagy gazdasági befektetés lett, ami a vagyon nyomon követését és az eredeti forrással fennálló kapcsolat bizonyítását egyaránt megnehezítette.

Az Egyesült Államok Igazságügyi Minisztériuma 2016 júliusában több polgári vagyonelevonási eljárást indított, amelyekben összesen több mint egymilliárd dollár értékű vagyontárgy elvonását kérte. Ez volt a *Kleptocracy Asset Recovery Initiative* addigi legnagyobb vagyonelevonási eljárása (URL6). Az amerikai joghatóságot elsősorban az alapozta meg, hogy a pénzmozgások amerikai pénzintézeteket is érintettek, a jogellenes bevételekből vásárolt vagyontárgyak egy része pedig az Egyesült Államok területén volt megtalálható.

A pénzügyi elemzők több kontinensen áthaladó átutalások láncolatát rekonstruálták. A vizsgálat kiterjedt az amerikai bankokon keresztül teljesített tranzakciókra, a társasági hátterekre, valamint a vagyontárgyak megszerzéséhez felhasznált pénz útjára. Az FBI nemzetközi korrupciós ügyekre szakosodott egységei Los Angelesben és New Yorkban található luxusingatlanokat, továbbá Monet-, Picasso-, Basquiat- és Warhol-műveket azonosítottak. A vagyoni intézkedések az *Equanimity* nevű, mintegy 250 millió dollár értékű jachtra is kiterjedtek (URL7).

Az ügy sajátos eleme volt a filmipari befektetések megjelenése. A feltárt adatok szerint több mint 100 millió dollárnyi, az IMDb-től származó forrást használtak fel *A Wall Street farkasa* című film finanszírozására (URL8). Ez a befektetés jól példázza, hogy a jogellenes vagyon a pénzmosási folyamat végén teljesen törvényesnek látszó, nemzetközileg elismert gazdasági és kulturális termék finanszírozásában is megjelenhet. A vagyon eredetének feltárásához ezért nem elegendő az elsődleges banki tranzakciók vizsgálata: követni kell a pénz további átalakulását és az abból megszerzett vagyoni értékek sorsát is.

A polgári vagyonelevonási eljárásokkal párhuzamosan büntetőeljárások is indultak. Az amerikai hatóságok vádat emeltek több érintettel, köztük Low Taek

Jho, közismert nevén Jho Low malajziai üzletemberrel szemben. A terhére rótt cselekmények között pénzmosás, korrupció és más pénzügyi bűncselekmények szerepeltek ([URL9](#)). A büntetőeljárás és a vagyonelvonási eljárás párhuzamosága lehetővé tette, hogy a személyi felelősség bizonyításának nehézségei ne akadályozzák meg a már azonosított vagyontárgyak biztosítását. Ez különösen Jho Low elérhetetlensége miatt bírt jelentőséggel.

A vagyon feltárása és visszaszerzése széles körű nemzetközi együttműködést igényelt. A svájci, szingapúri, luxemburgi és hongkongi hatóságok banki adatokat, bizonyítási eszközöket és vagyontárgyakra vonatkozó információkat adtak át. A formális bűnügyi jogsegély mellett az informális vagyonvisszaszerzési hálózatok gyors adatcseréje is támogatta a pénzmozgások rekonstruálását. E hálózatok közül a CARIN szerepe azért meghatározó, mert közvetlen kapcsolatot teremt a vagyon felkutatásával és biztosításával foglalkozó nemzeti szakértők között ([URL10](#)).

Az Egyesült Államok az eljárások eredményeként több mint 1,4 milliárd dollár értékű, az IMDB-hez kapcsolódó vagyont szerzett vissza, amelynek jelentős részét visszajuttatta Malajziának ([URL11](#)). A vagyon visszaadása ebben az ügyben sem csupán technikai pénzügyi művelet volt: kifejezte, hogy a vagyonvisszaszerzés végső rendeltetése nem az eljáró állam gazdagítása, hanem a korrupció következtében sérelmet szenvedett közösség vagyoni helyzetének lehetőség szerinti helyreállítása.

Az IMDB-ügy kriminalisztikai tanulságai

A bemutatott eljárásban az USA-n kívül elkövetett korrupcióból származó vagyon jelent meg az amerikai pénzügyi rendszerben. Az eredményes fellépést ezért az tette lehetővé, hogy a hatóságok nem kizárólag az alapcselekmény területi helyét vizsgálták, hanem felismerték a pénzmozgások és a vagyontárgyak által létrehozott joghatósági kapcsolatokat.

Az első tanulság a pénzügyi nyomozás önálló jelentősége, az eljárás során a többszintű nemzetközi tranzakciók rekonstrukciója vezette el a hatóságokat a biztosítható vagyonelemekhez ([URL12](#)). A pénzügyi adatok elemzése sem pusztán a már feltárt bűncselekmény bizonyítását egészítette ki, hanem maga tárta fel a jogellenes tevékenység szerkezetét, szereplőit és gazdasági eredményét.

A második tanulság a vagyontárgyak átalakulásának és tulajdonosi viszonyainak folyamatos nyomon követése. A bűncselekményből származó jövedelem fedőcégek, bankszámlák és közvetítők rendszerén haladt át, majd ingatlanokban, gépjárművekben, műtárgyakban, relikviákban, jachtban vagy gazdasági befektetésekben jelent meg ([URL13](#)). A kriminalisztikai feladat ezért nem ér véget

a pénz első átutalásának azonosításával. A teljes vagyonmozgást addig kell rekonstruálni, amíg megállapíthatóvá válik, hogy a látszólag legális vagyontárgy milyen kapcsolatban áll az eredeti jogellenes forrással, és ki gyakorolja felette a tényleges rendelkezési jogot.

A harmadik tényező a büntetőeljárástól független polgári vagyonelevonás alkalmazása. Ez lehetővé tette a vagyontárgyakkal szembeni fellépést akkor is, amikor az érintett személyek amerikai büntetőjogi felelősségre vonása akadályokba ütközött. A polgári eljárás rugalmassága azonban nem teszi mellőzhetővé a tulajdonjogi garanciákat. Az USA Legfelsőbb Bírósága a *Timbs v. Indiana* ügyben is megerősítette, hogy a vagyonelevonás mértéke nem lehet aránytalan az alapul fekvő jogsértéshez képest ([URL14](#)). A hatékonyság és az alapjogi védelem egyensúlya ezért a vagyonvisszaszerzés társadalmi és jogi elfogadhatóságának feltétele.

Végül látható, hogy a bemutatott büntetőeljárás igazolta a nemzetközi együttműködés nélkülözhetetlenségét. A bűncselekményből származó vagyon mozgása nem igazodik az állami joghatóságok határaihoz, miközben az adatok megszerzése, a vagyontárgyak biztosítása és a határozatok végrehajtása továbbra is nemzeti hatáskörökhöz kötődik. A formális jogsegélyi eljárások és az informális szakértői hálózatok együttes működése képes csökkenteni azt az időbeli előnyt, amellyel a bűnözői csoportok a vagyon gyors áthelyezése során rendelkeznek. Az IMDB-ügy ezért azt bizonyítja, hogy a transznacionális bűnözői vagyon eredményes elvonása három, egymást feltételező pillérre épül: a pénzügyi nyomozásra, a rugalmas vagyoni jogintézményekre és a gyors nemzetközi együttműködésre.

Az ír modell: intézményi válasz a szervezett bűnözésre

A Gilligan-szervezet és Veronica Guerin meggyilkolása

Írország vagyonvisszaszerzési rendszerének kialakulása közvetlenül összekapcsolódott az 1990-es évek szervezett bűnözésének megerősödésével. Ebben az időszakban a John Gilligan által irányított csoport az ország egyik legjelentősebb kábítószer-kereskedő szervezetévé vált. A szervezet Nagy-Britanniából és Hollandiából származó kábítószeres ír piacra juttatásával jelentős jövedelemre tett szert, amelyet ingatlanokba, gépjárművekbe és készpénzes befektetésekbe forgatott vissza. Tevékenysége a kábítószer-kereskedelem mellett pénzmosáshoz és más bűncselekményekhez is kapcsolódott, gazdasági ereje pedig lehetővé tette befolyásának növelését és működésének tartós fenntartását ([Campbell, 2013](#)).

A Gilligan-szervezet példája rávilágított a hagyományos büntetőeljárasi fellépés korlátaira. Miközben a csoport tagjainak fényűző életvitele és vagyoni helyzete nyilvánvalóan nem állt arányban igazolható jövedelmükkel, az egyes vagyontárgyak bűncselekményi eredetének büntetőeljárásban történő bizonyítása nehézségekbe ütközött. A bűnszervezet vezetői formális tulajdonosi konstrukciók, hozzátartozók és közvetítők felhasználásával választották el a vagyont annak tényleges haszonhúzóitól. A hatóságok ezért akkor is korlátozott eredményeket érhettek el, ha az elkövetői kör egy részének büntetőjogi felelősségét sikerült megállapítani.

A szervezet működésére Veronica Guerin, a *Sunday Independent* oknyomozó újságírója irányította rá a közvélemény figyelmét. Írásaiban bemutatta az ír szervezett bűnözés meghatározó szereplőinek életvitelét, vagyoni helyzetét és kapcsolatrendszerét, egyúttal bírálta az állami szervek fellépésének eredménytelenségét. Munkájának jelentőségét az adta, hogy a bűnözés látható megnyilvánulásai mellett annak gazdasági hátterét is vizsgálta: arra kereste a választ, miként tarthatnak fenn az igazolható jövedelemmel nem rendelkező személyek jelentős értékű ingatlanokat, gépjárműveket és más vagyontárgyakat (Cox, Kirby, & O’Broin, 1997).

Guerint tevékenysége miatt több alkalommal megfenyegették és bántalmazták. 1996. június 26-án Dublin közelében, fényes nappal lőfegyverrel meggyilkolták. Az emberölés a Gilligan-szervezethez kötődő személyekhez kapcsolódott, és példátlan társadalmi felháborodást váltott ki (Brady, 2014). Az ügy túlmutatott egy újságíró sérelmére elkövetett kiemelkedő tárgyi súlyú bűncselekményen: azt jelezte, hogy a szervezett bűnözés gazdasági és társadalmi befolyása olyan szintet ért el, amely már a nyilvánosság, a sajtószabadság és az állami intézmények tekintélyének közvetlen veszélyeztetésére is alkalmas volt.

Az esetet követő politikai és társadalmi reakció középpontjába ezért nem kizárólag az elkövetők felkutatása, hanem a szervezett bűnözés működési feltételeinek felszámolása állt. Az ír jogalkotó felismerte, hogy a bűnszervezetek gazdasági erejével szemben olyan eszközre van szükség, amely nem függ minden esetben a büntetőjogi felelősség jogerős megállapításától. A parlament még 1996-ban elfogadta a *Proceeds of Crime Act* rendelkezéseit, amelyek polgári eljárásban is lehetővé tették a bűncselekményből származó vagyon befagyasztását, majd elvonását (URL15).

A szabályozás alapvető szemléletváltást jelentett. A hatóságoknak nem feltétlenül azt kellett kétséget kizáróan bizonyítaniuk, hogy az érintett személy meghatározott bűncselekményt követett el, hanem azt, hogy a vizsgált vagyon – a valószínűségek mérlegelése alapján – bűncselekményből származik. A fellépés súlypontja így a személy büntetőjogi felelősségéről részben a vagyon eredetére helyeződött át. Ez teremtette meg annak lehetőségét, hogy az állam a bűnszervezetek

gazdasági alapját akkor is megbontsa, ha a szervezet irányítóival szemben folytatott büntetőeljárás elhúzódott vagy bizonyítási akadályokba ütközött.

A Criminal Assets Bureau létrehozása és működése

Az új vagyonelevonási szabályok végrehajtására 1996-ban létrehozták a Criminal Assets Bureau-t (CAB).¹ Az intézmény felállítása annak felismerésén alapult, hogy a szervezett bűnözésből származó vagyon eredményes feltárása nem bízható kizárólag egyetlen nyomozó hatóságra. A bűnözői vagyon egyszerre vet fel büntetőjogi, adójogi, társadalombiztosítási, pénzügyi és tulajdonjogi kérdéseket, ezért az egyes szervek elkülönült eljárásai helyett összehangolt fellépésre van szükség.

A CAB többhatósági szervezatként működik. Tevékenységében az ír rendőrség, az An Garda Síochána, az adóhatóság és a szociális ellátások ellenőrzéséért felelős szerv szakemberei egyaránt részt vesznek. Az intézmény nem egyszerű együttműködési fórum, hanem olyan szervezeti keret, amelyen belül a különböző hatáskörrel, adatokkal és szaktudással rendelkező tisztviselők közös cél alapján járnak el. A feltárt körülményektől függően büntetőeljárás, adóhatósági vizsgálat, a jogosulatlanul igénybe vett szociális ellátásokkal kapcsolatos eljárás vagy polgári vagyonelevonás is indulhat. E többhatósági megoldás a nemzetközi szakirodalomban az ír modell egyik legfontosabb sajátosságaként jelenik meg (Mulqueen, 2011).

A CAB módszertanának központi eleme a vagyonprofil elkészítése. Ennek során az elemzők összegyűjtik és egymással összevetik az érintett személy igazolható jövedelmére, adózására, gazdasági érdekeltségeire, ingatlanjaira, gépjárműveire, bankszámláira és életvitelére vonatkozó adatokat. A vizsgálat nem korlátozódik a formálisan az érintett nevén lévő vagyontárgyakra, hanem kiterjed a hozzátartozók, üzleti partnerek és közvetítőként fellépő személyek tulajdonosi helyzetére, valamint arra is, hogy ténylegesen ki használja a vagyont, ki viseli annak költségeit, és ki gyakorolja felette a rendelkezési jogot.

A vagyonprofil kriminalisztikai értéke az egyes adatforrások összekapcsolásában rejlik. Egy nagy értékű ingatlan vagy gépjármű birtoklása önmagában nem igazolja annak bűncselekményi eredetét. Ha azonban az érintett nem rendelkezik a megszerzéshez szükséges törvényes jövedelemmel, miközben kapcsolatban áll ismert bűnelkövetőkkel, jelentős készpénzforgalmat bonyolít, és vagyontárgyait más személyek nevén tartja, az adatok együttes értékelése már megalapozhatja a vagyon eredetének további vizsgálatát és biztosítását.

¹ Írországbán működő Vagyonvisszaszerzési Hivatal.

A *Proceeds of Crime Act* alapján a bíróság ideiglenesen befagyaszthatja azt a vagyont, amely a valószínűségek mérlegelése szerint bűncselekményből származik. Ez alacsonyabb bizonyítási mércét jelent a büntetőeljárásban alkalmazott, észszerű kétséget kizáró bizonyításhoz képest. A CAB v. John Gilligan ügyben az ír bírósági hierarchia magas szintű, általános hatáskörű bírósága, a High Court elfogadta, hogy a vagyon bűnös eredete a közvetett pénzügyi és életmódbeli adatok együttes értékelésével is megállapítható.²

A CAB első kiemelkedő eredményét éppen a Gilligan-szervezet vagyonával szembeni fellépés hozta. A hivatal ingatlanok, bankszámlák és nagy értékű gépjárművek befagyasztását, majd elvonását kezdeményezte. A vagyoni intézkedések már azt megelőzően érzékelhetően gyengítették a szervezet gazdasági hátterét, hogy Gilligannel szemben jogerős büntetőítélet született volna.³ Gilligant 2001-ben kábítószer-kereskedelem miatt 28 év szabadságvesztésre ítélték, amelynek tartamát később 20 évre mérsékeltek.⁴

A Gilligan-ügy azért tekinthető az ír vagyonvisszaszerzési rendszer alapító jelentőségű eljárásának, mert a gyakorlatban igazolta az új intézményi modell működőképességét. A bűnszervezet vezetőjének szabadságvesztésre ítéltése és vagyonának elvonása egymást kiegészítő, de eltérő célú intézkedésként jelent meg. A büntetés az elkövetett cselekményekre adott büntetőjogi választ, a vagyoni fellépés pedig megszüntette annak lehetőségét, hogy az illegális jövedelem a további bűnözést vagy a szervezet újjászerveződését szolgálja.

A CAB jelentősége ugyanakkor nem korlátozódik a polgári vagyonelvonás alkalmazására. Az ír modell legfontosabb újítása az információk, a hatáskörök és az eljárási lehetőségek intézményes összekapcsolása. A hivatal az adott ügy sajátosságai alapján választhatja ki azt az eszközt vagy eszközrendszert, amely a bűnözői vagyon megbontására a legalkalmasabb. A szervezett bűnözéssel szemben így nem egyetlen eljárási út, hanem a büntetőjogi, polgári jogi, adóigazgatási és szociális igazgatási intézkedések egymásra épülő rendszere áll.

A szervezett bűnözésből származó vagyon felderítésének magyarországi példái

A bemutatott külföldi esetek mellett a magyar büntetőeljárások tapasztalatai is azt igazolják, hogy a szervezett bűnözésből származó vagyon felderítésének

2 High Court of Ireland, *Criminal Assets Bureau v. John Gilligan* [1998] IEHC 300.

3 Uo.

4 R v. Gilligan [2001] IECCA 105. Ír Büntető Fellebbviteli Bíróság (Court of Criminal Appeal), az állam kontra John Gilligan, [2001] IECCA 105.

eredményességét alapvetően meghatározza az elkövetési modell felismerése, a pénzügyi és vagyoni adatok együttes értékelése, valamint a vagyoni kényszerintézkedések időzítése. A hazai gyakorlatból kiválasztott két nyomozás eltérő korszakhoz és bűncselekménytípushoz kapcsolódik. A zöldségmaffia-ügyben a bűnös jövedelem a hagyományos kereskedelmi forgalomba beillesztett, gyorsan értékesíthető árukból származott, míg a kábítószer-kereskedelemmel összefüggő eljárásban a vagyoni előny jelentős része kriptoeszköz formájában jelent meg. A két eset közös jellemzője ugyanakkor, hogy az elkövetők a legális működés látszatát, a többszintű személyi és gazdasági kapcsolatokat, valamint a vagyon gyors átalakíthatóságát egyaránt felhasználták a bűncselekményből származó haszon elrejtésére.

A zöldségmaffia-ügy

A köznyelvben zöldségmaffia-ügyként ismert büntetőeljárás alapját egy 2004 és 2007 között működő, alá-fölérendeltségi viszonyokra és részletes feladatmegosztásra épülő bűnszervezet tevékenysége adta. A csoportot az elsőrendű vádlott közeli hozzátartozóival együtt hozta létre és irányította. A szervezet célja nyugat- és délnyugat-európai, elsősorban zöldség- és gyümölcs-nagykereskedelemmel foglalkozó vállalkozások sorozatos megtevesztése, az általuk leszállított áruk megszerzése és gyors magyarországi értékesítése volt.⁵

Az elkövetési modell a legális külkereskedelmi tevékenység látszatára épült. A szervezet magyarországi gazdasági társaságokat alapított vagy szerzett meg, amelyek formálisan importőrvállalkozásként jelentek meg a külföldi partnerek előtt. Az elkövetők hamis adatokat tartalmazó pénzügyi kimutatásokkal tévesztették meg a hitelbiztosító társaságokat, majd az így megszerzett igazolások felhasználásával nagy mennyiségű árut rendeltek. Amikor a hitelbiztosítók ellenőrzési gyakorlata szigorodott, hamis vagy meghamisított banki SWIFT-igazolásokkal keltették azt a látszatot, hogy az áru ellenértékét már átutalták.

A módszer egyes esetekben bizalomépítő ügyletekkel egészült ki. A szervezet először kisebb mennyiségű árut rendelt és annak ellenértékét megfizette, majd a kialakult üzleti kapcsolatot nagyobb szállítmány megszerzésére használta fel. A külföldi vállalkozások abban a meggyőződésben adták át az árut, hogy ténylegesen működő, fizetőképes gazdasági szereplővel állnak kapcsolatban. Az elkövetők azonban a vételárat nem vagy csak részben fizették meg, a megszerzett árut pedig rövid időn belül továbbértékesítették. Ezt követően megszüntették a társaság elérhetőségeit, és a tevékenységet egy újabb, látszólag független vállalkozás nevében folytatták.

5 Fővárosi Törvényszék 15.B.704/2011/461. számú ítélet.

A bűnszervezet működése három, egymáshoz kapcsolódó tevékenységi területre tagolódt. Az első az úgynevezett irodai munka volt, amely a külföldi sértettek kiválasztását, a kapcsolatfelvételt, az ajánlatkérést, az árurendelést és a szállítást tartó folyamatos kommunikációt foglalta magában. Az e feladatot végző személyek idegen nyelven kommunikáltak, álneveket használtak, és az éppen aktuális fantomcég munkatársaiként léptek fel. A sértett vállalkozásokat internetes forrásokból és nemzetközi vásárok adatbázisaiból választották ki, majd az áru megérkezéséig részben sürgették a szállítást, részben időhúzó magyarázatokat adtak a fizetéssel kapcsolatban.

A második területet a folyamatosan változó céges háttér biztosítása alkotta. Az elkövetők a vállalkozások formális tulajdonosaként és vezetőjeként olyan személyeket jegyeztettek be, akik a társaságok tényleges tevékenységét nem ismerték, és nevük rendelkezésre bocsátásáért anyagi ellenszolgáltatásban részesültek. A strómanok közreműködtek a cél eljárásokban, a bankszámlák megnyitásában, az irodahelyiségek és postafiókok bérelésében, valamint a mobiltelefonok beszerzésében. A nyilvántartások ezért nem a tényleges irányítási és rendelkezési viszonyokat tükrözték, hanem a bűnszervezet vezetői és a felhasznált társaságok közötti kapcsolat leplezését szolgálták.

A harmadik tevékenységi terület a megszerzett áru átvételére, raktározására és gyors továbbértékesítésére irányult. A romlandó zöldség és gyümölcs rövid idő alatt elveszíthette értékét, ezért a szervezet már a megrendelés előtt megszervezte annak értékesítési útját. A szállítmányokat jellemzően a budapesti Nagybani Piacra irányították, ahol az árut átvették, majd rövid időn belül eladták. A jogellenes vagyoni előny tehát nem tartósan birtokolt áru formájában, hanem az értékesítésből származó pénzbevételeben jelent meg.

Kriminálisztikai szempontból ez a működési modell kettős átalakításra épült. A szervezet először a megtévesztéssel megszerzett árut választotta el annak jogellenes eredetétől azzal, hogy a legális nagykereskedelmi forgalomban értékesítette. Ezt követően az áruért kapott pénzt vonta ki a fantomcégek gazdálkodásából, és juttatta el a szervezet irányítóihoz. A bűncselekmény tárgya, a vagyoni előny és a tényleges haszonhúzó így időben és személyében is elkülönült egymástól.

A csoport belső felépítése tovább nehezítette a történeti tényállás és a vagyoni kapcsolatok rekonstruálását. A vezetői, közvetítői és végrehajtói szintek tagjai csak korlátozottan ismerték egymást, az egyes tevékenységi csoportok pedig elkülönülten működtek. Az elkövetők rendszeresen megváltoztatták az irodahelyiségeket, a társaságokat, a telefonszámokat és az elektronikus elérhetőségeket. Az árurendelések befejezése után megsemmisítették az iratokat, a bélyegzőket, a mobiltelefonokat és a számítógépek adathordozóit. A konspiráció célja nemcsak az elkövetők személyének, hanem a szervezet gazdasági egységének elrejtése is volt.

Az elsőfokú ítélet szerint az eljárásban 30 vádlott szerepelt, a bíróság pedig 49 rendbeli csalás büntette, egy rendbeli folytatólagosan elkövetett orgazdaság büntette, 17 rendbeli közokirat-hamisítás büntette és 21 rendbeli magánokirat-hamisítás vétsége miatt állapított meg büntetőjogi felelősséget. A bűncselekmények több mint 800 millió forint kárt okoztak. Az elsőfokú bíróság 2016. január 20-án hozta meg ítéletét, a Fővárosi Ítéltábla jogerős döntése pedig 2019. december 3-án született meg.

A vagyoni jogkövetkezmények alakulása jól mutatja a tárgyalapú és az értékalapú vagyonelvonás közötti különbséget. Az elsőfokú bíróság a nyomozás során lefoglalt és zár alá vett bankszámlapénzekre, készpénzre, gépjárművekre és ingatlanokra rendelt el vagyoneklobzást. A döntés egyenként azonosított vagyontárgyakhoz kapcsolódott, és nem határozta meg a teljes elvonandó vagyoni előny pénzben kifejezett összegét. A Fővárosi Ítéltábla ezt értékben meghatározott vagyoneklobzással egészítette ki: az elsőrendű vádlottal szemben 348 126 049 forint, a harmadrendű vádlottal szemben 348 126 048 forint elvonását rendelte el.⁶

Az ügy legfontosabb kriminalisztikai tanulsága, hogy a szervezett gazdasági bűnözésből származó vagyon nem feltétlenül különül el jól felismerhető, tartósan birtokolt vagyontárgyként. A jogellenesen megszerzett áru rövid időn belül beolvadt a legális kereskedelmi forgalomba, az abból származó pénz pedig a formális vállalati és tulajdonosi kapcsolatok mögött mozgott tovább. A vagyon azonosításához ezért a cégadatok, bankszámlamozgások, fuvarokmányok, értékesítési adatok és személyi kapcsolatok együttes elemzésére volt szükség. A vagyonfelderítés ebben a környezetben nem egyetlen nyomozási cselekmény, hanem folyamatos adatkapcsolási és értékelő tevékenység volt (Fenyvesi, Herke & Tremmel, 2022).

A nyomozás idején ugyanakkor még nem állt rendelkezésre a mai értelemben vett, szakosított és intézményesen összehangolt vagyonvisszaszerzési rendszer. A vagyoni intézkedések a lefoglalás és a zár alá vétel hagyományos eszközeire épültek, a vagyon felkutatása pedig nem minden esetben jelent meg önálló nyomozási célként. Ezt részben ellensúlyozta, hogy a felderítést gazdasági bűncselekményekre szakosodott nyomozók végezték, akik pénzügyi, számviteli és okirati ismereteik alapján képesek voltak felismerni a tipikus vagyonmozgató mintázatokat (Hack, 2008). Az eljárás mégis azt igazolta, hogy a bűncselekményt bizonyító nyomozás és a teljes vagyoni struktúra feltárása eltérő, de egymással összehangolandó feladat.

6 Fővárosi Ítéltábla 2.Bf.231/2019/80. számú jogerős ítélete.

A második magyar nyomozás egy több éven át folytatott, szervezett kábítószer-kereskedelmi tevékenységhez kapcsolódott, amely a 2010-es évek közepén zajlott, és 2018–2019 folyamán vált feltárhatóvá a hatóságok számára. Az eljárásban hat vádlott szerepelt, akik a kábítószer beszerzésében, feldolgozásában, értékesítésében és az abból származó jövedelem kezelésében eltérő, egymással összehangolt feladatokat láttak el.

Az értékesítés jelentős része internetes felületeken, elsősorban dark netes piacokon történt. Az elkövetők anonimitást támogató kommunikációs csatornákat és felhasználói fiókokat alkalmaztak, amelyek egyszerre tették lehetővé a vevői kör földrajzi kiszélesítését és az elkövetők személyének leplezését. A kábítószer ellenértékét túlnyomórészt bitcoinban fizették meg, ezért a virtuális fizetőeszköz nem utólag, a bűncselekményből származó jövedelem tisztára mosásakor jelent meg, hanem már az értékesítési folyamat szerves részét alkotta.

A bűncselekményekből származó, több százmillió forint értékű haszon jelentős része különböző digitális pénztárcákban halmozódott fel. Az elkövetők szoftveres és hardveres tárcákat egyaránt használtak, a hozzáférési adatok ismerete és a tranzakciók végrehajtása pedig meghatározott vádlottak feladatköréhez tartozott. Ez a szerepmegosztás azt mutatta, hogy a szervezett bűnözésben a digitális vagyon kezelése önálló szakértelmet és bizalmi pozíciót igénylő feladattá válhat.

A bitcoin használata nemcsak fizetési megoldást, hanem vagyonelejtési módszerként is jelentett. A bevételeket több pénztárca és cím között mozgatták annak érdekében, hogy az eredetük és további felhasználásuk ne legyen közvetlenül áttekinthető. A virtuális valuták sajátossága ugyanakkor kettős. A pénztárcacímek önmagukban nem azonosítják a mögöttük álló személyt, a blokklánc azonban időrendben és utólag megváltoztathatatlan módon rögzíti a tranzakciókat.⁷ A pénzmozgás tehát nyomon követhető, de a digitális cím és a természetes személy közötti kapcsolatot további adatokkal és nyomozási cselekményekkel kell megteremteni.

A kriptoeszközben felhalmozott jövedelem egy részét később hagyományos pénznemre váltották. Az elkövetők kriptováltó szolgáltatásokat és készpénzfelvételt biztosító megoldásokat vettek igénybe, majd a pénzt részben készpénzben, részben bankszámlákon keresztül mozgatták tovább. A jövedelem különböző vagyontárgyak és nagy értékű szolgáltatások megszerzését is szolgálta. A vagyon

⁷ A blokklánc a kriptoeszközökhöz kapcsolódó nyilvános elektronikus nyilvántartás, amelyben az egyes pénzmozgások időrendben jelennek meg. A nyilvántartás alapján utólag is megállapítható, hogy egy adott kriptoeszköz-összeg mikor és milyen címek között mozgott, miközben a már rögzített adatok utólag nem változtathatók meg.

útjának rekonstrukciójához ezért a blokkláncon rögzített tranzakciókat össze kellett kapcsolni a váltószolgáltatók adataival, a hagyományos bankszámlaforralommal, a készpénzmozgásokkal és az elkövetők életvitelével.

A nyomozás során lefoglalt elektronikus eszközök, adathordozók és digitális feljegyzések tették lehetővé a pénztárcákhoz kapcsolódó adatok, a helyreállító kifejezések és az egyes tranzakciók feltárását. Ebben az ügýtípusban a kutatás és a motozás célja nem csupán a hagyományos bizonyítási eszközök vagy fizikai vagyontárgyak megtalálása. A nyomozó hatáságnak azokat az adatokat és eszközöket is biztosítania kell, amelyek a digitális vagyon feletti rendelkezést lehetővé teszik. A hardveres tárca, a privát kulcs, a helyreállító jelszó vagy a hitelesítésre használt készülék hiányában a blokkláncon azonosított vagyon ténylegesen elérhetetlen maradhat.

Az ügyben az alapnyomozás elsődlegesen a kábítószer-kereskedelem elkövetési módjának, az elkövetői körnek, a dark netes értékesítési csatornáknak és a szerepmegosztásnak a feltárására irányult. A hazánkban 2015. március 1-jén, a Készenléti Rendőrség Nemzeti Nyomozó Irodán belül megalakult Vagyonvisszaszerzési Hivatal azután kapcsolódott be az eljárásba, hogy az alapnyomozás alapján azonosíthatóvá vált a gyanúsítható személyi kör. Ettől kezdve az alapügyi és a vagyoni nyomozás párhuzamosan, folyamatos szakmai együttműködés mellett haladt. A kábítószer-kereskedelem vagyont generáló bűncselekmény, ezért az abból származó haszon felkutatásának már a nyomozás korai szakaszában meg kell jelennie a tervezésben (32/2022. ORFK Ut.).

A két nyomozási irány eltérő közvetlen célt követett. Az alapnyomozás a történeti tényállás rekonstruálását és a büntetőjogi felelősség bizonyítását szolgálta, míg a vagyonvisszaszerzési tevékenység a kriptovalutában megjelenő jövedelem azonosítására, nyomon követésére és biztosítására összpontosított. A két tevékenység azonban nem vált el egymástól. A digitális pénzmozgások elemzése hozzájárult az elkövetői szerepek pontosabb meghatározásához, az alapnyomozás adatai pedig lehetővé tették a pénztárcák és tranzakciók személyhez kapcsolását. Ez az egymásra épülő, összehangolt párhuzamos nyomozás mind a bizonyítás, mind a vagyonbiztosítás eredményességét erősítette (Fenyvesi, Herke & Tremmel, 2022).

A pénzügyi profilalkotás az ügyben nem járulékos, hanem a nyomozási döntéseket támogató módszerként jelent meg. Az elkövetőkhöz köthető digitális pénztárcák, bankszámlák, készpénzmozgások és vagyontárgyak együttes vizsgálata segítette a vagyoni kapcsolatok időbeli és személyi összefüggéseinek feltárását. A profil nem önálló bizonyítási eszköz volt, hanem olyan orientáló és értelmező módszer, amely támogatta a verziók kialakítását, az elkövetői szerepek elkülönítését és a vagyoni intézkedések előkészítését.

A kriptovaluta biztosítása eltér a hagyományos vagyontárgy lefoglalásától. Egy gépjármű vagy készpénz feletti tényleges rendelkezés jellemzően annak fizikai birtokbavételével megszüntethető. A virtuális fizetőeszköz esetében azonban a rendelkezés alapja nem a fizikai eszköz birtoklása, hanem a tranzakció végrehajtását lehetővé tevő technikai adat ismerete. A hatóság feladata ezért nem merülhet ki a számítógép vagy a hardveres tárca lefoglalásában. Meg kell akadályoznia azt is, hogy más személy a hozzáférési adatok felhasználásával a vagyont egy újabb címre továbbítsa. Halász Viktor a hazai szakirodalomban az elsők között mutatta be részletesen a bitcoin működésének, a digitális pénztárcák azonosításának és a privát kulcsok biztosításának büntetőeljárási jelentőségét (Halász, 2018).

Az ügy tapasztalata szerint a kriptoeszközök anonimitása nem abszolút, feltárásuk azonban közvetett bizonyítékok összekapcsolását igényli. A blokkláncadatok, a lefoglalt eszközök tartalma, a bankszámla-tranzakciók, a kommunikációs adatok és az életviteli körülmények együttesen teremthetik meg a kapcsolatot a digitális pénztárca, az elkövető és a bűncselekményből származó vagyon között. A vagyonbiztosítás eredményessége ebben a környezetben különösen időérzékeny: a hozzáférési adatok megszerzésének elmulasztása vagy a technikai intézkedés késedelme a vagyon néhány perc alatt történő továbbítását és végleges elvesztését eredményezheti.

A magyar büntetőeljárások közös tanulságai

A két bemutatott nyomozás eltérő vagyoni környezetben valósult meg, mégis azonos kriminalisztikai problémára vezethető vissza: a nyilvántartásokban látható forma és a tényleges gazdasági rendelkezés közötti eltérésre. A zöldségmaffia-ügyben a fantomcégek, a strómanok és a gyors áruértékesítés választotta el a bűncselekményt annak haszonhúzóitól. A kriptoeszközökkel összefüggő eljárásban a többlépcsős, összetett tranzakciók és a technikai hozzáférés sajátosságai nehezítették meg a vagyon személyhez kapcsolását. A vagyonvisszaszerzés egyik alapvető feladata ezért mindkét esetben a formális tulajdonosi vagy nyilvántartási helyzet mögött álló tényleges rendelkezési viszony feltárása volt.

A két ügy egyaránt igazolja a vagyoni szempontú nyomozás korai megindításának szükségességét. A romlandó áruk gyors értékesítése és – jelen esetben – a bitcoin azonnali továbbíthatósága eltérő módon, de ugyanazt a kockázatot hordozza: a bűnös úton szerzett vagyon rövid időn belül megváltoztatja formáját vagy eltűnik a hatóság látóköréből. A késedelmes vagyonfelderítés ezért nem egyszerűen kevesebb információt eredményez, hanem a későbbi vagyonelvonás tényleges lehetőségét veszélyezteti.

Az ábrázolt eljárások összevetése a vagyonvisszaszerzési rendszer fejlődését is szemlélteti. A zűldségmaffia elleni nyomozás időszakában a vagyon felkutatása még nem kapcsolódott önálló, nevesített szervezeti és módszertani rendszerhez. A kábítószer-kereskedelemmel összefüggő büntetőeljárásban ezzel szemben már elkülöníthető, de az alapnyomozással párhuzamosan működő vagyonvisszaszerzési tevékenység jelent meg. Ez nem csupán szervezeti változás: azt a szemléletbeli fejlődést fejezi ki, amely a vagyon felkutatását és biztosítását a büntetőeljárás kezdetétől érvényesítendő, önálló kriminalisztikai célként kezeli.

A magyar tapasztalatok végül azt is megmutatják, hogy a vagyonvisszaszerzés eredményessége nem vezethető vissza egyetlen jogintézményre vagy nyomozási cselekményre. A pénzügyi és vagyoni adatok elemzése, a személyi és gazdasági kapcsolatok feltérképezése, a kutatás, a motozás, az elektronikus adatok biztosítása, valamint a lefoglalás és a zár alá vétel egymásra épülő alkalmazása alkotja azt a folyamatot, amely a bűnös vagyon tényleges elvonását megalapozhatja. A szervezett bűnözéssel szembeni vagyoni fellépés ennek megfelelően akkor lehet eredményes, ha a vagyonvisszaszerzés nem az alapügy befejezését követő feladatként, hanem a nyomozási stratégia kezdettől jelen lévő részeként működik.

Az amerikai, az ír és a magyar tapasztalatok összevetése

Az elemzett ügyek eltérő jogi környezetben, különböző bűncselekménytípusokhoz és vagyoni struktúrákhoz kapcsolódtak, mégis több közös kriminalisztikai törvényszerűséget mutatnak. Az amerikai modell a büntetőjogi és a polgári vagyonelvonás párhuzamos alkalmazására, az ír rendszer a többhatósági intézményi fellépésre és a büntetőítélettől független elvonásra, a magyar gyakorlat pedig alapvetően a büntetőeljáráson belül és mellett végzett vagyon felderítésére és elvonására épül. Az alkalmazott jogi megoldások különbségei ellenére mindhárom rendszer eredményességét az határozza meg, hogy a hatóságok milyen gyorsan ismerik fel a vagyoni szál jelentőségét, képesek-e feltárni a formális tulajdoni helyzet mögötti tényleges rendelkezési viszonyokat, és rendelkeznek-e a keletkezett anyagi javak azonnali biztosításához szükséges szervezeti, információs és technikai feltételekkel.

A vagyon felkutatásának időbelisége

A vizsgált esetek egyik legfontosabb közös tanulsága a vagyonkutatás korai megindításának szükségessége. A szervezett bűnözésből származó javak nem

változatlan formában várják meg a büntetőeljárás eredményét. Az elkövetők a pénzt több bankszámlán és társaságon vezetik keresztül, más államba továbbítják, ingatlanba, műtárgyba vagy gazdasági érdekeltségbe fektetik, illetve készpénzzé vagy digitális vagyonelemmé alakítják. A késedelem ezért nem csupán a felderítés információs esélyeit rontja, hanem a későbbi elvonás tárgyát is megszüntetheti.

A különbségek ellenére valamennyi eset azt igazolta, hogy a vagyon felkutatásának az alapcselekmény felderítésével egyidejűleg kell megkezdődnie.

Ez az időbeli követelmény a nyomozás tervezésére is hatással van. A vagyoni célok utólagos megfogalmazása szükségképpen azzal jár, hogy a hatóság már csak a korábbi pénzmozgások rekonstruálására törekedhet, miközben a vagyon feletti tényleges rendelkezés megszüntetésének lehetősége beszűkül. A vagyonkutatás korai megindítása ezzel szemben lehetőséget ad arra, hogy a nyomozó hatóság a bizonyítási cselekmények sorrendjét, a szükséges kényszerintézkedések végrehajtását, a vagyonbiztosítás szempontjaihoz is igazítsa. A vagyon elvonását célzó intézkedés így nem a nyomozás végén meghozott járulékos döntés, hanem előzetes kockázatértékelésen alapuló kriminalisztikai beavatkozás.

A formális tulajdon és a tényleges rendelkezés elhatárolása

A szervezett bűnözői csoportok által felhalmozott anyagi javak feltárásának vizsgálatát nehezíti, hogy a nyilvántartásokban szereplő tulajdonos és a vagyont ténylegesen használó vagy irányító személy nem feltétlenül azonos. A kriptovalutához kapcsolódó vagyon még élesebben mutatja meg a formális jogosultság korlátait. A blokklánc nyilvánosan rögzíti az egyes címek közötti tranzakciókat, azonban önmagában nem tárja fel a mögötte álló természetes személyt. A vagyon feletti rendelkezés nem valamely közhiteles nyilvántartásba bejegyzett tulajdonjogon, hanem a privát kulcs vagy más hozzáférési adat tényleges birtoklásán alapul. A nyomozásnak ezért nemcsak azt kell megállapítania, hogy a vagyonelem formálisan kihez köthető, hanem azt is, hogy ki hozza meg a használatára, mozgatására vagy átalakítására vonatkozó döntéseket.

E feladat a pénzügyi profilalkotás jelentőségét erősíti. A vagyonprofil az igazolható jövedelmet, az életvitelt, a társasági érdekeltségeket, a bankszámlaforgalmat, a vagyontárgyak használatát és a személyi kapcsolatokat egy-egy rendszerben értékeli. Az ír CAB működésében ez önálló intézményi módszerként jelenik meg, de az amerikai és a magyar eljárások is azt bizonyítják, hogy a vagyoni adatok elszigetelt vizsgálata nem elegendő. A bűnözői vagyon azonosításához a formális jogi viszonyok mögötti gazdasági tartalmat kell feltárni.

Az intézményi együttműködés jelentősége

Az amerikai és az ír modell összevetése két eltérő, mégis hasonló célú szervezeti megoldást mutat. Az Egyesült Államokban több szakosított szövetségi szerv – így az FBI, az adóhatóság bünyügyi nyomozó egysége, a kábítószer-ellenes hatóság és a belbiztonsági nyomozó szerv – saját hatáskörében, de összehangoltan vesz részt a pénzügyi nyomozásban. Írország ezzel szemben egyetlen többhatósági intézményen, a CAB-on belül egyesítette a rendőrségi, adóhatósági és szociális igazgatási szaktudást. Az amerikai rendszer tehát szervek közötti együttműködésre, az ír modell pedig intézményen belüli feladatintegrációra épül (Mulqueen, 2011).

A két megoldás közös alapja annak felismerése, hogy a bűnös úton keletkezett vagyon nem kizárólag büntetőjogi kérdés. Ugyanazon vagyoni helyzet adóigazgatási, társasági jogi, pénzmosás-megelőzési és polgári jogi intézkedést is megalapozhat. Az információk elkülönült kezelése ezért szükségtelenül szűkíti a hatósági fellépés lehetőségeit. Az ír modell különös erőssége, hogy a különböző szervek adatai és hatáskörei már a vizsgálat kezdetétől közös stratégia részét alkotják, így az alkalmazandó eljárási út kiválasztását az ügy tényleges körülményei, nem pedig az információt elsőként megszerző szerv szervezeti helyzete határozza meg.

A bemutatott magyar kábítószerrel összefüggő eljárásban az alapnyomozás és a vagyonvisszaszerzési tevékenység összehangolt párhuzamossága hasonló funkciót töltött be. Az alapügyben eljáró nyomozók az elkövetési magatartást, a dark netes értékesítést és az elkövetői szerepeket tárták fel, a vagyonvisszaszerzési szerv pedig a digitális pénzmozgások, a pénztárcák és a vagyoni kapcsolatok elemzésére összpontosított. A két irány között folyamatos visszacsatolás működött: a személyi bizonyítékok segítették a pénztárcák azonosítását, a vagyoni adatok pedig pontosították az elkövetők szerepét.

A büntetőjogi és a büntetőítélettől független vagyonelvonás viszonya

A vizsgált rendszerek közötti legjelentősebb eltérés a vagyonelvonás eljárási alapjában mutatkozik meg. Az USA-ban a büntetőjogi vagyonelvonás mellett széles körben alkalmazható a vagyontárgy ellen irányuló polgári eljárás. Írországban a *Proceeds of Crime Act* alapján a bűncselekményi eredet valószínűsítése akkor is megalapozhatja a vagyon befagyasztását és későbbi elvonását, ha az érintett személlyel szemben nem született büntetőítélet. A magyar

modell ezzel szemben – 2026. július 29. napjáig⁸ – főszabály szerint a büntetőeljáráshoz és az abban alkalmazott vagyoni kényszerintézkedésekhez, illetve vagyonekhozhoz kapcsolódik.

A büntetőítélettől független elvonás rugalmassága azonban fokozott garanciális követelményeket támaszt. Minél távolabb kerül a vagyon elvonására irányuló intézkedés a személy büntetőjogi felelősségének jogerős megállapításától, annál nagyobb jelentőséget kap a tulajdonkorlátozás törvényessége, szükségessége, arányossága és bírói ellenőrizhetősége. A *Timbs v. Indiana* döntésben megfogalmazott arányossági követelmény, valamint az ír polgári vagyonelvonás bírói kontrollja egyaránt arra utal, hogy a hatékony vagyonvisszaszerzés és a tulajdonhoz való jog védelme nem egymást kizáró szempontok (URL16). A megfelelő eljárási garanciák a vagyoni fellépés jogszerűségét és társadalmi elfogadhatóságát egyaránt erősítik.

A nemzetközi együttműködés mint működési feltétel

A szervezett bűnözésből származó vagyon mozgása rendszerint gyorsabb, mint a nemzetközi jogsegély hagyományos eljárása. A vagyontárgyak azonosítása önmagában nem elegendő: biztosításukhoz és a nyomozó hatósági/ügyészégi/bírósági határozatok végrehajtásához annak az államnak a közreműködése szükséges, amelynek területén vagy joghatósága alatt a vagyon megtalálható.

A formális bűnügyi jogsegély garanciális jelentősége mellett ezért felértékelődtek a közvetlen szakértői kapcsolatok. A CARIN és az európai vagyonvisszaszerzési irodák (ARO) hálózata lehetőséget biztosít arra, hogy a nemzeti hatóságok már a jogsegélykérelem előkészítése előtt adatokat cseréljenek, azonosítsák az illetékes külföldi szervet, és tisztázzák a vagyon biztosításához szükséges feltételeket (URL17). Az informális együttműködés nem helyettesíti a bizonyítékok beszerzésének és a kényszerintézkedések végrehajtásának törvényes útját, de lerövidítheti az ahhoz vezető időt, és csökkentheti a vagyon eltűnésének kockázatát.

Következtetések az összehasonlító elemzés alapján

Az amerikai, az ír és a magyar példák alapján a vagyonvisszaszerzés eredményessége nem elsősorban az elvonás jogi formájától függ. A polgári vagyonelvonás önmagában nem biztosít hatékonyabb fellépést, ha nem előzi meg célzott

8 A Nemzeti Vagyonvisszaszerzési és Vagyonvédelmi Hivatalról szóló 2026. évi XXXIV. törvény hatályba lépésének napja.

pénzügyi felderítés; a büntetőeljáráson belüli vagyonekkozás pedig akkor is eredményes lehet, ha a nyomozás kezdetétől megfelelő figyelem irányul a vagyoni szálra. A döntő különbséget az jelenti, hogy a vagyonkutatás önálló stratégiai célként jelenik-e meg, vagy csupán az alapcselekmény bizonyítását követő járulékos feladat marad.

A vizsgált ügyekből öt, egymásra épülő feltétel azonosítható. Az első a vagyonfelderítés korai megindítása; a második a pénzügyi, személyi, társasági és digitális adatok egységes értékelése; a harmadik a formális tulajdon mögötti tényleges rendelkezés feltárása; a negyedik a szakosított szervek és hatóságok összehangolt működése; az ötödik pedig a vagyon gyors biztosítását lehetővé tevő nemzetközi együttműködés. E feltételek bármelyikének hiánya megszakíthatja a vagyon azonosításától annak tényleges elvonásáig vezető folyamatot.

A szervezett bűnözés és a vagyonvisszaszerzés közötti küzdelem ennek alapján mindenekelőtt az információért és az időelőnyért folyik. A bünszervezet arra törekszik, hogy a vagyon eredetét, tulajdonosi hátterét és elérhetőségét minél gyorsabban elrejtse; a hatóság feladata ezzel szemben az összefüggések korai felismerése és a rendelkezési lehetőség megszüntetése. A jogintézmények csak akkor tölthetik be rendeltetésüket, ha alkalmazásukat megfelelően felépített kriminalisztikai stratégia előzi meg. A vagyonvisszaszerzés ezért nem egyszerűen a büntetőjogi szankció végrehajtásának egyik formája, hanem a szervezett bűnözés működési képességének felszámolására irányuló önálló bűnüldözési tevékenység.

Összegzés

A szervezett bűnözés elleni fellépés eredményessége nem mérhető kizárólag a felderített bűncselekmények, a vádemelések vagy a jogerős elítélések számával. A bünszervezetek működési képességét alapvetően az általuk megszerzett és ellenőrzött gazdasági erőforrások biztosítják. A jogellenes jövedelem teszi lehetővé az újabb bűncselekmények finanszírozását, a szervezeti kapcsolatok fenntartását, a közreműködők díjazását, továbbá a legális gazdaságba történő beépülést. A személyi felelősség megállapítása ezért szükséges, de önmagában nem minden esetben elégséges válasz: a tartós eredményhez a bűnözői vagyon feletti rendelkezést is meg kell szüntetni.

Az elemzett eljárások alapján megállapítható, hogy a vagyonvisszaszerzés eredményessége egymásra épülő kriminalisztikai feltételektől függ. A vagyoni szál felismerését korai és célirányos vagyonkutatásnak kell követnie; a pénzügyi, társasági, személyi és digitális adatokat egységes rendszerben szükséges

értékelni; a nyilvántartásokban szereplő stróman mellett azonosítani kell a tényleges tulajdonost és a rendelkezési jog gyakorlóját; végül pedig a feltárt vagyon biztosításáról még annak átalakítása vagy továbbítása előtt kell dönteni. A pénzügyi profilalkotás, az elektronikus adatok biztosítása és a vagyoni kényszerintézkedések alkalmazása ezért nem egymástól elszigetelt cselekmények, hanem egyetlen, tudatosan megtervezett vagyonvisszaszerzési stratégia elemei.

E stratégia szervezeti alapját a szakosodás és az együttműködés együttesen teremti meg. A vagyonfelderítéshez pénzügyi, gazdasági, jogi és informatikai ismeretek szükségesek, amelyek egyetlen nyomozási szerepkörben csak korlátozottan egyesíthetők. A szakosított vagyonvisszaszerzési szervek bevonása ugyanakkor nem vezethet az alapügy és a vagyoni nyomozás elszakadásához. Az eredményes megoldást az összehangolt párhuzamos nyomozás biztosíthatja, amelyben a két tevékenység eltérő közvetlen célokat követ, megállapításai azonban folyamatosan alakítják és támogatják egymást.

A hazai intézményi fejlődés új állomását jelenti a Nemzeti Vagyonvisszaszerzési és Vagyonvédelmi Hivatalról szóló 2026. évi XXXIV. törvény, amely főszabály szerint 2026. július 29-én lépett hatályba. Az NVVH feladatköre kifejezetten a közvagyonnal való jogellenes gazdálkodáshoz, a közvagyon köréből kikerült vagyon felkutatásához, biztosításához és visszaszerzéséhez kapcsolódik, ezért nem azonosítható a szervezett bűnözésből származó vagyon teljes körű kezelésével. Az új szabályozás ugyanakkor több olyan működési elvet intézményesít, amelyet a nemzetközi és a magyar nyomozások elemzése is meghatározóként azonosított: a pénzmozgások és tulajdonosi láncolatok feltárását, a kockázatok elemzését, a hatósági és bírósági eljárások összehangolását, valamint a vagyon felkutatásától annak visszaszerzéséig tartó folyamat egységes szemléletét.

A tanulmány címében megfogalmazott „versus” ennek alapján nem két azonos súlyú, változatlan helyzetben lévő fél szembeállítását jelenti. A szervezett bűnözés folyamatosan alkalmazkodik a pénzügyi rendszerhez, a gazdasági kapcsolatokhoz és a technológiai fejlődéshez; a vagyonvisszaszerzésnek ezért nem csupán követnie, hanem lehetőség szerint meg is kell előznie ezt az alkalmazkodást. A küzdelem valódi tétje az, hogy a bűnözői szervezet képes-e megőrizni és újabb jogellenes tevékenység szolgálatába állítani a megszerzett vagyont, vagy a hatóságok még időben felismerik, feltárják és megszüntetik az afeletti rendelkezést. A vagyonvisszaszerzés ebben az értelemben nem a büntetőeljárás lezárásához kapcsolódó másodlagos következmény, hanem a szervezett bűnözés működési feltételeinek felszámolására irányuló önálló kriminalisztikai és bűnüldözési stratégia.

Felhasznált irodalom

- Brady, C. (2014). *The guarding of Ireland: The Garda Síochána and the Irish state 1960–2014*. Gill & Macmillan.
- Campbell, L. (2013). *Organised Crime and the Law: A Comparative Analysis*. Hart Publishing. <https://doi.org/10.5040/9781472561282>
- Cox, M., Kirby, P., & O’Broin, P. (1997). The Murder of Veronica Guerin and the Politics of Law and Order in Ireland. *Irish Political Studies*, 12, 7–10.
- Fenyvesi Cs., Herke Cs., & Tremmel F. (Szerk.) (2022). *Kriminalisztika*. Ludovika Egyetemi Kiadó.
- Finszter G. (2015). *A bizonyítás kriminalisztikai alapjai*. Dialóg Campus.
- Hack P. (2008). A bizonyítás nehézségei gazdasági bűnügyekben. *Belügyi Szemle*, 56(6), 19–27.
- Halász V. (2018). A bitcoin működése és lefoglalása a büntetőeljárásban. *Belügyi Szemle*, 66(7–8), 117–146. <https://doi.org/10.38146/BSZ.2018.7-8.9>
- Hollán M. (2022). A kiterjesztett vagyonekhozás új szabályozásáról. *Magyar Jog*, 69(12), 682–695.
- Mihóné Leitner J. (2013). A bűncselekményből eredő vagyon elvonása – Vagyonekhozás. *Magyar Jog*, 60(2), 87–92.
- Mulqueen, T. (2011). Civil Forfeiture and the Irish Criminal Assets Bureau: A Model for Europe? *Journal of Money Laundering Control*, 14(4), 372–385.
- Nyeste P., & Szendrei F. (2019). *A bűnügyi hírszerzés kézikönyve*. Dialóg Campus.

A cikkben szereplő online hivatkozások

- URL1: *United States v. One Ford Coupe Automobile*, 272 U.S. 321 (1926). <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/272/321/>
- URL2: Racketeer Influenced and Corrupt Organizations Act (RICO), 18 U.S.C. §§ 1961–1968. *United States Code*. <https://www.law.cornell.edu/uscode/text/18/part-I/chapter-96>
- URL3: *Comprehensive Crime Control Act of 1984*, Pub. L. 98–473. United States Statutes at Large. <https://www.congress.gov/bill/98th-congress/house-joint-resolution/648>
- URL4: Federal Rules of Criminal Procedure, Rule 32.2. *United States Courts*. https://www.law.cornell.edu/rules/frcrmp/rule_32.2
- URL5: *Civil Asset Forfeiture Reform Act (CAFRA)*, Pub. L. 106–185, 114 Stat. 202 (2000). *United States Statutes at Large*. <https://www.congress.gov/bill/106th-congress/house-bill/1658>
- URL6: U.S. Department of Justice: *Justice Department Seeks to Recover More Than \$1 Billion Obtained from Corruption Involving Malaysian Sovereign Wealth Fund*. Office of Public Affairs, July 20, 2016. <https://www.justice.gov/archives/opa/pr/justice-department-seeks-recover-more-1-billion-obtained-corruption-involving-malaysian>
- URL7: U.S. Department of Justice: *Justice Department Recovered Over \$1.1 Billion in Assets Associated with 1MDB Scheme*. Office of Public Affairs, October 30, 2020. <https://www.justice.gov/opa/pr/justice-department-recovered-over-11-billion-assets-associated-1mdb-scheme>

- URL8: *Federal Bureau of Investigation: U.S. Seeks to Recover More Than \$1 Billion in Largest Kleptocracy Case to Date*. FBI Press Release, July 20, 2016. <https://www.fbi.gov/news/stories/us-seeks-to-recover-1-billion-in-largest-kleptocracy-case-to-date>
- URL9: *Department of Justice: Malaysian Financier Low Taek Jho and Ex-Goldman Banker Ng Chong Hwa Charged in Connection with IMDB Scheme*. Office of Public Affairs, November 1, 2018. <https://www.justice.gov/opa/pr/malaysian-financier-low-taek-jho-and-ex-goldman-banker-ng-chong-hwa-charged-connection>
- URL10: *Camden Asset Recovery Inter-Agency Network (CARIN)*. <https://www.carin.network>
- URL11: *U.S. Department of Justice: Justice Department Returns an Additional \$452 Million in Misappropriated IMDB Funds to the People of Malaysia*. Office of Public Affairs, August 5, 2021. <https://www.justice.gov/archives/opa/pr/over-1-billion-misappropriated-lmdb-funds-now-repatriated-malaysia>
- URL12: *U.S. Department of Justice: Second Vice President of Equatorial Guinea Agrees to Relinquish More Than \$30 Million of Assets Purchased with Corruption Proceeds*. Office of Public Affairs, October 10, 2014. <https://www.justice.gov/archives/opa/pr/second-vice-president-equatorial-guinea-agrees-relinquish-more-30-million-assets-purchased>
- URL13: *Federal Bureau of Investigation: U.S. Seeks to Recover More Than \$1 Billion in Largest Kleptocracy Case to Date*. FBI Press Release, July 20, 2016. <https://www.fbi.gov/news/stories/us-seeks-to-recover-1-billion-in-largest-kleptocracy-case-to-date>
- URL14: *Timbs v. Indiana*, 586 U.S. ____ (2019). <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/586/17-1091/>
- URL15: *Proceeds of Crime Act 1996 (No. 30/1996)*. Irish Statute Book. <https://www.irishstatutebook.ie/eli/1996/act/30/enacted/en/html>
- URL16: *Timbs v. Indiana*, 586 U.S. ____ (2019). <https://supreme.justia.com/cases/federal/us/586/17-1091/>
- URL17: *Camden Asset Recovery Inter-Agency Network (CARIN)*. <https://www.carin.network>

Alkalmazott jogszabályok

2001. évi CIV. törvény a jogi személyekkel szemben alkalmazható büntetőjogi intézkedésekről
2012. évi C. törvény a Büntető Törvénykönyvről
2012. évi CLXXX. törvény az Európai Unió tagállamaival folytatott bűnügyi együttműködésről
2017. évi XC. törvény a büntetőeljárásról
2026. évi XXXIV. törvény a Nemzeti Vagyonvisszaszerzési és Vagyonvédelmi Hivatalról
- 32/2022. (X. 25.) ORFK utasítás a vagyonvisszaszerzéssel kapcsolatos feladatokról

A cikk APA szabály szerinti hivatkozása

Nagy Á. (2026). Vagyonviszaszerzés vs. szervezett bűnözés. *Belügyi Szemle*, 74(9), 2469–2495.
<https://doi.org/10.38146/bsz-ajia.2026.v74.i9.pp2469-2495>

Nyilatkozatok

Összeférhetetlenség

A szerző nem jelentett összeférhetetlenséget.

Finanszírozás

A szerző nem kapott pénzügyi támogatást a kutatáshoz, a szerzőséghez és/vagy a cikk publikálásához.

Etikai nyilatkozat

Jelen cikkhez nem kapcsolódik adatkészlet.

Nyílt hozzáférésről szóló tájékoztatás

A közlemény nyílt hozzáféréssel, a Creative Commons Attribution–NonCommercial–NoDerivatives 4.0 International License (CC BY-NC-ND 4.0) feltételei szerint jelenik meg. A közlemény változatlan formában, nem kereskedelmi célból, bármely médiumban és formátumban szabadon megosztható és újraközzölhető, feltéve, hogy az eredeti szerző(k), a közlés helye és a licenc hivatkozása megfelelően feltüntetésre kerül. Módosított vagy átdolgozott változat terjesztése, valamint kereskedelmi célú felhasználása nem megengedett.

Levelező szerző

A cikk levelező szerzője Nagy Ágnes, aki a nagyagnes@gyor.police.hu e-mail címen érhető el.